

بررسی فرضیه منحنی شکل ارتباط کیفیت زندگی و کنترل قند در بیماران دیابتیک

علیرضا شهاب جهانلو^۱، دکتر فضل اله غفرانی پور^{۲*}، دکتر علیرضا سبحانی^۳، دکتر مسعود کیمیاگر^۴، دکتر مریم وفایی^۵

۱- دانشجوی دکتری آموزش بهداشت، گروه آموزش بهداشت، دانشگاه تربیت مدرس

۲- دانشیار، گروه آموزش بهداشت، دانشگاه تربیت مدرس

۳- استادیار، گروه پاتولوژی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

۴- استاد، گروه تغذیه انسانی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۵- استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ دریافت ۸۶/۸/۱۲، تاریخ پذیرش ۸۶/۱۲/۲۲

چکیده

مقدمه: کیفیت زندگی اکنون به عنوان یک مفهوم با اهمیت در تحقیقات پزشکی مطرح می‌باشد. برخی تحقیقات یک ارتباط منحنی بین کیفیت زندگی و کنترل قند مطرح نموده‌اند. در حالی که سایر تحقیقات چنین ارتباطی را نشان نمی‌دهند. هدف این مطالعه ارزیابی ارتباط بین ابعاد مختلف کیفیت زندگی و بررسی این فرضیه در بیماران دیابتیک می‌باشد.

روش کار: ۱۱۰ بیمار مبتلا به دیابت نوع II به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند. پرسش نامه WHOQOL- 26 BREF جهت اندازه‌گیری کیفیت زندگی و آزمون HbA1c به عنوان معیار کنترل قند خون مشخص گردیدند. بیماران در سه گروه کنترل مطلوب، بینابینی و ضعیف دسته‌بندی شدند. برای آنالیز داده‌ها از آنالیز واریانس یک طرفه، آزمون Post Hoc، کای دو من ویتنی و همبستگی استفاده شد.

نتایج: همبستگی معنی‌داری بین شاخص توده بدنی و کنترل قند، بعد جسمانی و اجتماعی، بعد جسمانی و محیطی، بعد روانی و محیطی، بعد اجتماعی و روانی دیده شد. هیچ گونه تفاوت معنی‌داری بین میانگین‌های ابعاد مختلف پرسش‌نامه کیفیت زندگی نسبت به تغییرات سطح HbA1c دیده نشد ولی ارتباط بر اساس میانگین هر بعد نسبت به کنترل قند نشان داد که بعد روانی، محیطی و اجتماعی بهتر، در افرادی دیده می‌شود که در کنترل بینابینی قند قرار دارند ولی در کل کیفیت زندگی، این مسئله کاملاً معکوس می‌باشد. میانگین بعد جسمانی با افزایش میزان HbA1c کاهش یافته و دارای سیر نزولی می‌باشد. هیچ گونه همبستگی بین سایر ابعاد کیفیت زندگی و وضعیت کنترل قند خون در بیماران دیده نشد.

نتیجه گیری: در این مطالعه، کیفیت زندگی بالاتر در رابطه با سطح بینابینی کنترل قند خون بین ابعاد اجتماعی، روانی، و محیط مشاهده شد ولی بعد جسمانی با بدتر شدن وضعیت کنترل قند بیماران کاهش می‌یابد. با نگاهی به امتیاز کل کیفیت زندگی بیماران مشاهده می‌شود که کمترین میزان کیفیت زندگی در بیماران وجود دارد که در کنترل بینابینی قند قرار گرفته‌اند که این مسئله با فرضیه منحنی شکل کاملاً در تضاد می‌باشد.

واژگان کلیدی: کیفیت زندگی، HbA1c، دیابت ملیتوس تیپ ۲

* نویسنده مسئول: تهران تقاطع چمران و جلال آل احمد، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده پزشکی، گروه آموزش

بهداشت، صندوق پستی ۱۴۱۱۵-۱۱۱

Email: ghofranif@modares.ac.ir